

HÄMEENKYLÄN KOULUN OPETUSSUUNNITELMA 2016

<u>LUKU 2 - PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA</u>	1
<u>LUKU 3 - PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET</u>	2
<u>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</u>	2
<u>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</u>	2
<u>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</u>	3
<u>L4 Monilukutaito</u>	3
<u>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</u>	3
<u>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</u>	4
<u>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</u>	4
<u>LUKU 4 - YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI</u>	5
<u>LUKU 5 - OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN</u>	6
<u>Yhteinen vastuu koulupäivästä sekä yhteistyö</u>	6
<u>Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus</u>	8
<u>Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta</u>	8
<u>LUKU 6 - OPPIMISEN ARVIOINTI</u>	9
<u>LUKU 7 - OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI</u>	9
<u>Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset</u>	9
<u>Yleinen tuki</u>	10
<u>Tehostettu tuki</u>	11
<u>Erityinen tuki</u>	11
<u>Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot</u>	12
<u>LUKU 9 - KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ</u>	13
<u>LIITE 1 - KÄYTTÄYTYMISEN KRITEERIT</u>	14

LUKU 2 - PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Hämeenkylässä yhtenäiskoulussa oppilaat saavat hyvän yleissivistyksen. Vantaan perusopetuksen arvot, hyvinvointi, oppimisen ilo sekä toisten ja ympäristön kunnioitus, ovat myös Hämeenkylässä koulussa oppimisen ja kasvatuksen arvoperustana.

Hämeenkylässä koulussa on tärkeää, että jokainen tuntee olevansa arvokas ja hyväksytty omana ainutkertaisena itsenään. Tuemme yksilöllisiä oppimistapoja ja annamme jokaiselle riittävästi aikaa edetä omien edellytystensä mukaisesti. Arvioinnin joustavat käytännöt tukevat oppilaan yksilöllistä oppimispolkua. Oppilaat saavat riittävästi palautetta edistymisestään. Myös itsearviointia käytetään säännöllisesti oman oppimisen ja itsetuntemuksen tukena.

Oppilaille annetaan tilaisuuksia myönteisiin kokemuksiin, jotta heidän minäkuvansa vahvistuu positiivisesti. Myönteiseen ilmapiiriin kiinnitetään huomiota päivittäisessä koulutyössä.

Koulun arvomaailma näkyy sen jokapäiväisessä toiminnassa. Koulun kulttuuria kehitetään luomalla ja ylläpitämällä sellaisia perinteitä, jotka vahvistavat arvojen toteutumista koulun työssä myönteisellä tavalla. Koulussa järjestettävät juhlat, teemapäivät ja yhteiset tapahtumat lisäävät inhimillisen monimuotoisuuden arvostamista, suvaitsevaisuutta ja yhteisöllisyyden tunnetta.

Jotta oppilas voi oppia, hänen on tunnettava olonsa turvalliseksi ja hänellä on oltava työrauha. Hämeenkylässä koulussa on yhteiset, selkeät säännöt, joiden noudattamiseen sitoutuvat sekä koulun oppilaat että aikuiset. Turvallinen työympäristö syntyy koulun aikuisten ja oppilaiden vastuullisessa yhteistyössä. Koulussa puututaan välittömästi turvallisuutta tai työrauhaa häiritsevään käytökseen, syrjintään ja kiusaamiseen sekä ohjataan oppilaita ymmärtämään tekojensa vaikutukset.

Jokaisella koulun oppilaalla on oikeus saada tarvitsemansa opetus sekä oppimisen tuki. Tuen tarvetta kartoitetaan jatkuvasti lukuvuoden aikana. Kartoituksen perusteella erityisopettajat yhdessä koulun johdon kanssa päättävät tuen resursoinnista ja kohdentamisesta. Tuen tarpeen arvioinnissa tehdään säännöllisesti yhteistyötä oppilaan, erityisopettajien, luokan- ja aineenopettajien sekä kotien kanssa. Yhteisöllisen hyvinvointiryhmän asiantuntemusta hyödynnetään tukea kohdennettaessa.

Oppimisessa olennaista on oppilaan sisäinen motivaatio, oppimisen ilo ja toimiva vuorovaikutus. Oppilaat osallistuvat oppimisprosessin suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Oppilaita ohjataan ymmärtämään omaa oppimisprosessiaan, ja heille tarjotaan monipuolisia tapoja osoittaa oppimisensa ja ymmärtämisensä. Oppilaat osallistuvat myös koulun toiminnan ja arjen käytänteiden suunnitteluun ja arviointiin. Oppilaita kannustetaan ja ohjataan rakentamaan koulun arkeen erilaisia tapahtumia ja tempauksia, jotka tukevat koulussa viihtymistä ja oppimista.

Hämeenkylässä koulussa tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden välillä ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Tarpeen mukaan koulupäiviä rytmitetään joustavasti. Näin voidaan rakentaa

mielekkäitä, laajapohjaisia oppimiskokemuksia, jotka eivät rajoitu vain yhden oppiaineen sisältöihin. Oppimisympäristöt ovat monipuolisia, ja ulottuvat luokkahuoneiden ulkopuolelle.

Koulun arvoja ja niitä tukevia käytänteitä käydään läpi kotien kanssa esimerkiksi koululla järjestettävissä tilaisuuksissa tai verkossa tapahtuvan vuorovaikutuksen avulla. Arvopohdintaan osallistuu myös muita koulun yhteistyökumppaneita.

Hämeenkylässä koulun johtoryhmä arvioi koulun arvoperustan toteutumista lukuvuosi-arvioinnin yhteydessä. Arviointiin osallistuvat myös oppilaat, henkilökunta sekä huoltajat.

LUKU 3 - PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tarkastellaan Hämeenkylässä koulussa lukuvuoden arvioinnin yhteydessä, josta vastaa koulun johtoryhmä.

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta rohkaistaan tuntemaan itsensä oppijana sekä oppimaan vuorovaikutuksessa muiden ja ympäristön kanssa. Oppilaan luottamusta omiin kykyihinsä ja ajatuksiinsa sekä niiden ilmaisuun tuetaan. Oppilas kasvaa ymmärtämään erilaisia näkökulmia ja mielipiteitä.

Hämeenkylässä koulussa oppilas oppii ymmärtämään eri oppiaineiden erityispiirteitä ja häntä ohjataan hyödyntämään erilaisia opiskelutekniikoita. Oppilasta tuetaan hahmottamaan kokonaisuuksia, ymmärtämään opiskeltavien asioiden liittyminen reaali maailmaan ja erottamaan ydinasiat. Kysymisen ja omaehtoisen tiedonhaun kulttuuriin rohkaistaan. Tärkeää on oppilaan aktiivisuus oppimisprosessissa, sekä koulussa että koulun ulkopuolella.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Hämeenkylässä koulu on kieli- ja kulttuuritietoinen yhteisö, jossa oppilasta ohjataan avarakatseisuuteen ja tiedostamaan sekä ymmärtämään erilaisten kulttuurien rikkaus. Kaikkien kulttuuristen juurien tasa-arvoisuutta korostetaan.

Oppilasta kannustetaan ilmaisemaan itseään monipuolisesti ja häntä ohjataan ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti. Oppilaille tarjotaan koulussa mahdollisuuksia vuorovaikutustilanteiden harjoitteluun monin eri tavoin. Kieli ei ole ainoa väline vuorovaikutukseen ja ilmaisuun, vaan oppilaita rohkaistaan ilmaisemaan itseään muun muassa taito- ja taideaineiden avulla.

Kulttuurisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi koulun tapahtumissa tuodaan esille kulttuurien moninaisuus. Tätä voidaan toteuttaa esimerkiksi vierailujen, kansainvälisten kontaktien, valinnaisainekurssien ja median avulla.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Itsestä huolehtimiseen ja arjen taitoihin luetaan Hämeenkylässä koulussa muun muassa omasta terveydestä, ihmissuhteista, osaamisesta, omasta taloudesta ja kuluttamisesta sekä turvallisuudesta huolehtiminen. Tavoitteena on oppilaan kestävä tulevaisuus yksilötasolla, sosiaalisesti ja ekologisesti.

Koko perusopetuksen ajan oppilasta kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän kannalta tärkeitä taitoja sekä edistämään myös muiden hyvinvointia omien valintojen ja tekojen kautta. Hämeenkylässä koulussa oppilas voi harjoitella tunnetaitoja koulun arjessa ja erilaisten harjoitteiden sekä oppimiskokonaisuuksien kautta.

Oppilasta ohjataan tiedostamaan oma vastuunsa tulevaisuutensa rakentajana. Arvioinnin ja muun palautteen, oppilaanohjauksen ja kouluarjen kautta oppilaan luottamus tulevaisuuteen vahvistuu.

Oppilasta tuetaan tekemään aktiivisesti hyviä, kestäviä ja terveitä valintoja. Yksittäisten oppiaineiden ja erilaisten aihekokonaisuuksien kautta oppilas oppii tuntemaan ja ymmärtämään terveyttä edistäviä ja haittaavia tekijöitä. Hän oppii myös etsimään ja käsittelemään terveyteen ja omaan hyvinvointiinsa liittyvää tietoa.

Oppilas harjoittelee ajankäytön suunnittelua, vastuunkantoa ja ihmissuhdetaitoja. Häntä neuvotaan ja rohkaistaan asettamaan omat rajat niin fyysiseen kuin henkiseenkin hyvinvointiin ja turvallisuuteen.

L4 Monilukutaito

Hämeenkylässä koulussa tuetaan oppilaan monilukutaidon kehittymistä innostamalla oppilasta harjoittelemaan tiedon tuottamista, esittämistä ja tulkitsemista eri muodoissa kullekin oppiaineelle ominaisten menetelmien avulla. Tavoitteena ovat monipuoliset teksti- ja viestintätaidot, eri tiedonalojen kielen tunteminen, kriittinen suhtautuminen tietoon ja kyky hahmottaa erilaisia näkökulmia.

Erilaisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tuntemus sekä tarun ja todellisuuden erojen ymmärtäminen ovat tärkeitä monilukutaidon osa-alueita, joiden avulla oppilaan oma identiteetti rakentuu. Yhteisöllisen työskentelyn kautta, teknologisia ratkaisuja hyödyntäen, oppilas kohtaa rikkaan tekstiympäristön, jonka avulla monilukutaitoa kehitetään.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologia koulussa tähtää siihen, että teknologiasta muodostuu luonteva, motivoiva ja toimiva työkalu osaksi jokapäiväistä elämää ja oppimista.

Hämeenkylässä koulussa tieto- ja viestintäteknologia on helposti saatavilla jokapäiväisen työskentelyn ja oppimisen välineenä. Yhdessä oppiminen ei rajoitu ainoastaan oppilaiden ja opettajan väliseen työskentelyyn, vaan oppimisessa hyödynnetään myös oppilaiden ja muun henkilökunnan osaamista. Yhteydet koulun ulkopuolisiin toimijoihin ja asiantuntijoihin toimivat teknologian avulla sujuvasti.

Tieto- ja viestintäteknologista osaamista painotetaan Hämeenkyllän koulussa. Perustaitojen ja vastuullisen teknologian käytön opastus aloitetaan heti alaluokilla. Joustavuus ja jatkuva uudistuminen ovat erityinen osa tieto- ja viestintäteknologista osaamista. Oppilaita ohjataan kehittämään osaamistaan tulevaisuuden työelämää ja jatko-opintoja ajatellen. Verkostoituminen ja vuorovaikutus ovat tärkeä osa teknologisia taitoja.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

Hämeenkyllän koulussa ohjataan oppilaita ymmärtämään työelämän jatkuva muutos ja kannustetaan hankkimaan sellaisia tietoja ja taitoja, joita voi hyödyntää muuttuvassa yhteiskunnassa. Oppilaat tutustuvat peruskoulun aikana työelämään monia eri kanavia pitkin esimerkiksi työelämään tutustumisjaksolla, taksvärkkipäivänä sekä yritysten ja koulun yhteistyön kautta.

Oppilaat saavat työelämää ja eri ammattialoja koskevaa tietoa sekä opinto-ohjauksen oppitunneilla että henkilökohtaisessa ohjauksessa. Tavoitteena on, että oppilas tulee tietoiseksi omista mielenkiinnon kohteistaan ja vahvuuksistaan, ja löytää näiden avulla itselleen sopivan jatko-opintopaikan.

Hämeenkyllän koulussa on tavoitteena lisätä työpaikoilla tapahtuvaa oppimista. Yhteistyö yritysten ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa mahdollistaa näyttöön perustuvien opintosuoritusten antamisen jo peruskoulun päättövaiheen aikana. Yhteistyön tavoitteena on helpottaa oppilaiden siirtymistä peruskoulusta toisen asteen ammatilliseen opetukseen sekä ehkäistä koulupudokkuutta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Hämeenkyllän koulu ohjaa oppilaita vastuulliseen ja yhteiskunnallisesti aktiiviseen tulevaisuuteen. Koulu tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osallistua asioiden kriittiseen tarkasteluun, omien mielipiteiden muodostamiseen ja niiden julkittuomiseen yhteisöä rakentavalla ja erilaisia mielipiteitä arvostavalla tavalla.

Kestävään elämäntapaa harjoitellaan tekemällä ekologisesti merkittäviä asioita koulussa ja lähiympäristössä. Samalla pohditaan omien tekojen ja valintojen vaikutuksia maailman tulevaisuuteen.

LUKU 4 - YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Oppiminen on mahdollista lasten ja nuorten tuntiessa olonsa turvalliseksi ja voidessa hyvin fyysisesti ja henkisesti. Arjen turvallisuus ja oppilaiden hyvinvointi ovat olennainen osa Hämeenkyllän koulun toimintakulttuuria.

Koulun toimintakulttuurin perustana on yhdessä oppiminen ja kannustaminen oppimiseen. Oppimisympäristöjä käytetään monipuolisesti ja niitä hyödynnetään myös perinteisen luokahuoneen ulkopuolelta. Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään osana yhteistä oppimista.

Oppilaita kannustetaan vaikuttamaan omaan kouluarkeen joka päivä. Koulun toimintakulttuuri luo perustan aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamiselle. Toimintakulttuuriin kuuluu oppilaiden mielipiteiden huomioon ottaminen sekä oppilaiden mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ja päätöksiin. Oman opiskelun suunnittelua ja oman työn arviointia harjoitellaan niin, että tavoitteellinen ja vastuullinen työskentely muodostuu luontevaksi osaksi jokaista koulupäivää.

Hämeenkyllän koulussa jokainen opettaja on osa tiimirakennetta, joka mahdollistaa tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen yhteistyön joustavin järjestelyin. Tiimirakenne määritellään lukuvuosisuunnitelmassa. Koulun johtoryhmä ohjaa tiimien toimintaa sekä tarkastelee tiimirakennetta kokonaisuutena.

Hämeenkyllän koulun monialaiset oppimiskokonaisuudet määritellään vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Oppimiskokonaisuuksien suunnittelu alkaa edellisen lukuvuoden keväällä. Suunnittelussa ovat mukana opettajat ja oppilaat, sekä tarvittaessa koulun yhteistyökumppanit ja oppilaiden huoltajat. Oppimiskokonaisuuden suunnittelussa määritellään teeman tarkempi sisältö, aikaresurssin käyttö, oppiaineiden yhteistyö sekä työskentelytavat.

Oppimiskokonaisuudet järjestetään luokka-asteille erikseen tai niitä yhdistellen. Suunnittelussa otetaan huomioon myös yläluokkien oppilaiden mahdollisuus ohjata alaluokkien oppilaita. Kaikki oppimiskokonaisuuksiin liittyy olennaisena osana oppilaiden oma tavoitteiden määrittely sekä itsearvioinnin oppiminen. Ajankäytöllisesti monialainen oppimiskokonaisuus voidaan järjestää joustavasti. Oppimiskokonaisuus voi esimerkiksi kestää kokonaisen kouluviikon tai se voidaan järjestää koko lukuvuoden ajalle jaoteltuna.

Hämeenkyllän koulun toimintakulttuuria kehitetään yhteistyössä alueen esiopetuksen ja alakoulujen kanssa. Tavoitteena on rakentaa yhteinen näkemys oppimisesta ja kasvatuksesta. Koulun johtoryhmä arvioi koulun toimintakulttuurin kehittymistä lukuvuosittain. Arvioinnissa kuullaan laajasti oppilaita, huoltajia sekä henkilökuntaa. Arvioinnin pohjalta toimintakulttuurin eri osa-alueita kehitetään.

LUKU 5 - OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Yhteinen vastuu koulupäivästä sekä yhteistyö

Hyvä ja turvallinen koulupäivä Hämeenkylässä koulussa pohjautuu jokaisen yksilön arvostukseen, turvallisuuteen, tasa-arvoon ja osallisuuteen. Yhteiset selkeät säännöt, yhdessä tekeminen, vaikuttamisen mahdollisuus ja toimiva yhteistyö kotien kanssa edesauttavat hyvän ja turvallisen koulupäivän muodostumisessa. Hyvä ja turvallinen koulupäivä on ehto oppimiselle ja kasvuille. Oppimismotivaation kasvuun vaikuttavat kouluviihtyvyys, yksilölliset oppimispolut ja yhteisössä oppiminen.

Oppilaille taataan Hämeenkylässä koulussa turvallinen ja aktiivinen välitunti. Turvallisuudesta huolehditaan riittävällä valvonnalla. Opettajat ovat yleensä tavattavissa välituntien aikana. Välitunnilla on mahdollisuuksia monenlaiseen aktiiviseen ja liikunnalliseen toimintaan sisällä ja ulkona. Oppilaat osallistuvat välituntien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Koulun yläluokkien oppilaat toteuttavat välitunti liikuntaa alaluokkien oppilaille.

Hämeenkylässä koulussa panostetaan hyvään ilmapiiriin niin luokissa kuin koko koulun tasolla. Ilmapiiriä kartoitetaan säännöllisesti ja epäkohtiin puututaan tehokkaasti. Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR) koordinoi koulun ilmapiirin kartoittamista ja sen parantamista. Jokainen luokanopettaja ja -valvoja vierailee YHR:ssä vähintään kerran lukuvuodessa keskustelemassa luokkansa ilmapiiristä ja koulunkäynnistä. Opettaja valmistautuu vierailuun teettämällä luokalleen ilmapiirikyselyn, jolla anonyymisti kartoitetaan luokan tilannetta.

Oppilaiden ryhmäytymiseen keskitytään etenkin lukuvuoden alussa, mutta myös lukuvuoden aikana. Ryhmäytyminen on erityisen tärkeää koulupolun nivelvaiheissa, jolloin siihen käytetään riittävästi resursseja. Tukioppilaiden rooli ryhmäytyksessä, sekä hyvän ilmapiirin luomisessa, on merkittävä. Oppilasryhmien henkiseen ja fyysiseen turvallisuuteen, hyvinvointiin, kuulumisen tunteeseen ja oppimisen iloon panostetaan luokissa, ryhmissä ja koulun yhteisissä tapahtumissa. Koulun arki ja opettajan työtavat tuodaan vanhemmille tutuiksi vanhempainiltojen, koulun ja kodin yhteistyöpäivien ja toimivan tiedottamisen avulla.

Oppilaat osallistuvat kouluarjen suunnitteluun ja toteutukseen. Heitä kannustetaan avoimeen keskusteluun ja vaikuttamiseen. Kouluyhteisössä tuetaan uskallusta tuoda esiin omia mielipiteitä. Oppilaan kasvamista aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi tuetaan tarjoamalla mahdollisuuksia vaikuttamiseen kouluyhteisössä. Oppilaan osallistuminen oman oppimisprosessin suunnitteluun ja arviointiin on ensiarvoisen tärkeää.

Oppilaiden tärkein kanava vaikuttamiseen on Hämeenkylässä koulun oppilaskunta. Oppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja osallistuu säännöllisesti koulun johtotiimin kokouksiin. Kaikki koulun oppilaat osallistuvat koulutyön ja erilaisten tapahtumien suunnitteluun ikätasolleen sopivalla tavalla.

Hämeenkylässä koulussa yhteisön kaikki jäsenet osallistuvat koulun asioita koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon sekä koko koulun että oman luokan arjessa. Peruskoulun arvopohjaan kuuluvat tasa-arvo ja demokratia toteutuvat osallisuuden kautta.

Koulun ilmapiiriä, ryhmäytymistä ja oppilaiden sekä huoltajien osallisuutta koulutyössä arvioidaan vähintään kerran lukuvuodessa koulun johtoryhmässä ja yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä.

Toimiva kodin ja koulun yhteistyö on olennainen osa Hämeenkylässä koulun toimintakulttuuria ja arvomaailmaa. Kodin ja koulun yhteistyö perustuu molemminpuoliseen arvostukseen, luottamukseen ja säännölliseen vuorovaikutukseen. Yhteistyö on lähtökohdiltaan positiivista ja voimavaroja lisäävää. Yhteistyön tarkoitus on tukea oppilaan koulutyön sujumista ja lisätä turvallisuuden tunnetta ja koulussa viihtymistä. Avoin ja tuloksekas yhteistyö edellyttää toimivaa tiedonkulkua. Koulua koskevat asiat pidetään vanhemmille helposti saatavilla.

Vanhempien kanssa sovitaan kodin ja koulun yhteistyöhön liittyvistä pelisäännöistä ja toimintatavoista ja keskustellaan molemminpuolisista odotuksista. Kodin kanssa tehtävä yhteistyö muodostaa jatkumon, jossa kiinnitetään erityisesti huomiota oppilaan oppimispolun nivel- ja siirtymävaiheisiin.

Oppilaskohtaisten palaverien ja arviointikeskustelujen lisäksi jokaiselle luokka-asteelle järjestetään vanhempainilta vähintään kerran lukuvuodessa. Vanhempainillan tavoitteena on kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen. Kodin ja koulun yhteistyöpäivä järjestetään lukuvuosittain.

Hämeenkylässä toimii vanhempainyhdistys. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää oppilaiden, vanhempien ja koulun välistä kasvatuskumppanuutta, vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa sekä tukea koteja ja koulua terveellisen ja turvallisen oppimis- ja kasvuympäristön luomiseksi lapsille. Hämeenkylässä koulun oppilaiden huoltajat voivat liittyä yhdistyksen jäseneksi maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun. Hämeenkylässä koulun ja vanhempainyhdistyksen toimintaa koordinoi rehtori.

Koulu toimii osana ympäröivää yhteiskuntaa. Hämeenkylässä tehdään yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Hyviksi havaittuja yhteistyömalleja toteutetaan säännöllisesti niin, että niistä muodostuu pysyvä osa koulun toimintakulttuuria. Esimerkiksi yhteistyö nuorisotoimen ja eri liikuntaseurojen kanssa on arvokas osa Hämeenkylässä koulun toimintaa. Myös yhteistyö Hämeenkylässä seurakunnan kanssa on osa koulun toimintakulttuuria.

Koulun ulkopuolelta löytyvää asiantuntijuutta käytetään koulussa opetuksen osana. Yrityskummitoimintaan kannustetaan. Oppilaat saavat tutustua lähialueen yrityksiin sekä työ- ja opiskelupaikkoihin ja yhteiskunnan tärkeisiin toimintoihin, kuten esimerkiksi eduskuntaan, unohtamatta lähiseudun kulttuuritarjontaa.

Ympäristövastuullinen toiminta on olennainen osa koulunkäyntiä jokaisessa oppiaineessa. Oppilaille annetaan riittävät tiedot ja taidot kestävän kehityksen turvaamiseksi. Kouluyhteisö toimii yhteisvastuullisesti ympäristön hyväksi tukemalla kierrätystä ja huolehtimalla jätteiden

lajittelusta. Ympäristöystävällisen elämäntavan arvostus näkyy koulun arjessa. Uudet ratkaisut koulun toiminnassa tehdään ympäristövaikutukset huomioon ottaen.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Hämeenkylässä koulussa etäyhteyksiä hyödynnetään opetuksessa monipuolisilla tavoin. Etäyhteyden avulla on mahdollista tavalliseen koululuokkaan, tai oppilaan omaan laitteeseen, kutsua vieraaksi eri alojen asiantuntijoita. Asiantuntijuus voi liittyä yksittäiseen oppiaineeseen tai laajempaan oppimiskokoinaisuuteen. Etäyhteyden avulla tavoitellaan aitoa vuorovaikutusta oppilaiden, opettajan ja asiantuntijan välillä sekä pyritään todelliseen oppimiskokemukseen.

Etäyhteyttä hyödynnetään myös opetuksen järjestämisessä. Esimerkiksi muiden koulujen oppilasmäärältään pieniin opetusryhmiin voidaan muodostaa etäyhteys, ja näin taata kaikille opetuksen riittävyys ja laatu. Etäyhteys mahdollistaa yhteistyön sellaisten koulujen ja opetusryhmien kanssa, joilla on erityistä osaamista ja annettavaa Hämeenkylässä koulun oppilaille.

Kehitetään oppilaan mahdollisuuksia seurata opetusta omalta laitteeltaan pitkittyneen poissaolon (esim. sairauden) aikana.

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Hämeenkylässä koulun kerhotoiminta tarjoaa mahdollisuuksia iltapäivätoimintaan, harrastuneisuuteen ja terveeseen kasvuun. Kerhotoiminta tapahtuu pääosin koulun omissa tiloissa ja sitä vetävät koulun omien opettajien lisäksi koulun yhteistyökumppanit.

Kerhotoiminnalla on koulun arjessa kahdenlainen merkitys. Ensinnäkin kerhotoiminnan avulla voidaan tukea oppilaiden oppimista esimerkiksi läksykerhon muodossa. Toiseksi kerhotoiminnalla on tarkoitus lisätä koulun oppilaiden harrastusmahdollisuuksia. Myös itsenäiseksi nuoreksi kasvaminen voi olla kerhotoiminnan periaatteena.

Hämeenkylässä koulussa toimii ruokatiimi, joka koostuu oppilaiden edustajista ja ohjaavasta opettajasta. Ruokatiimi on oppilaiden ensisijainen vaikuttamiskeino kouluruokailuun. Tiimi tekee läheistä yhteistyötä koulun keittiön henkilökunnan kanssa. Ruokatiimi on vuorovaikutuskanava, jonka avulla oppilaiden ja keittiöhenkilökunnan ajatukset ja kehitysideat pääsevät vaihtumaan.

Oppiaineiden sisällöissä tapahtuvan liikennekasvatuksen lisäksi Hämeenkylässä koulu järjestää peruskoulun päättövaiheessa koulun koko ikäluokalle suunnatun kokonaisuuden. Oppikokonaisuus toteutetaan yhdessä pelastuslaitoksen, poliisin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

LUKU 6 - OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppilaan arviointi on ensisijaisesti opettajan ja oppilaan käymää pedagogista dialogia. Opettaja ohjaa oppilasta ymmärtämään omat vahvuutensa sekä kehittämistä vaativat osa-alueet. Arvioinnin tavoitteena on edistää oppimista; tärkeää on oppilaan oma käsitys osaamisestaan. Yhteisen dialogin avulla oppilas etenee opinnoissaan ja rakentaa uutta tietoa jo osoitetun osaamisen jatkoksi.

Arviointi on opettajan tärkein työkalu opetusta suunniteltaessa. Arvioinnin pohjalta opettaja muodostaa käsityksensä oppilaan ja opetusryhmän osaamisesta. Monipuoliset arviointimenetelmät mahdollistavat opetuksen suunnittelun opetusryhmän osaamisen huomioon ottaen.

Oppilaalla on oikeus näyttää osaamisensa hänelle parhaiten sopivalla tavalla. Hämeenkylässä koulussa oppilaiden osaamista arvioidaan monipuolisesti. Olennaista on arvioida oppilaan edistymistä hänelle asetetuissa tavoitteissa. Monipuoliset arviointimenetelmät antavat oppilaalle mahdollisuuden osaamisen näyttämiseen esimerkiksi itsenäisen tuotoksen, koe tuloksen tai yhteisöllisen oppimisen muodossa. Päivittäinen osaaminen ja aktiivisuus ovat arvioinnissa keskeisiä.

Itsearviointi ohjaa oppilasta ymmärtämään oppimisprosessiaan sekä kehittämään realistisen sekä positiivisen kuvan omasta osaamisestaan. Oppilaan itsearviointia käytetään osana jokaisen oppiaineen arviointia, oppilaan ikätaso huomioiden. Itsearviointi on myös olennainen osa vuotuista arviointikeskustelua.

Hämeenkylässä koulun johtoryhmä on vastuussa koulun arviointikulttuurin kehittämisestä. Koulun tiimirakenne tukee yhdenmukaisen arviointikulttuurin syntyä ja kehitystä, tiimeille varataan yhteissuunnitteluajasta resurssia arviointikulttuurin kehittämiseen.

Oppiaineiden sekä käytöksen arviointiperusteet ovat oppilaiden ja huoltajien saatavilla Hämeenkylässä koulun verkkosivuilla. Arviointiperusteista keskustellaan oppilaiden kanssa osana jokapäiväistä koulutyötä. Huoltajien kanssa arviointiperusteita käydään läpi vanhempainilloissa sekä osana kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Arviointiperusteet ovat osa arviointikeskustelua luokanvalvojan tai -opettajan sekä oppilaan ja huoltajien kesken.

LUKU 7 - OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset

Hämeenkylässä koulussa oppimisen ja koulunkäynnin tukea järjestetään ennaltaehkäisevästi. Tukea suunnataan mahdollisimman kattavasti alaluokille. Oppimisen perustaitojen osaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Poissaolojen ja koulumenestyksen jatkuva seuraaminen ja epäkohtiin pienellä kynnyksellä puuttuminen ovat ennaltaehkäisevän tuen kulmakiviä. Koulupudokkuuteen puututaan mahdollisimman varhain hyvässä yhteistyössä huoltajien

kanssa. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään suunnitelmallisena jatkumona oppilaan koko koulupolun ajan.

Oppilaan koulupolun nivelvaiheissa avoin, tehokas ja tarkoituksenmukainen tiedonsiirto on oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämisen kannalta tärkeää.

Hämeenkylässä koulun koulutulokkaiden tiedonsiirtopalaverit järjestetään alueen esiopetusta antavien päiväkotien kanssa. Tiedonsiirtopalaverit käydään ESKO-tiedonsiirtolomakkeiden pohjalta, ja niissä päätetään mahdollisten oppilaskohtaisten palaverien järjestämisestä. Koulutulokkaiden siirtopalaveriin osallistuu Hämeenkylässä koulun apulaisrehtori ja alkuopetuksesta vastaava erityisopettaja.

Alakoulusta yläluokille siirryttäessä alueen alakoulujen kanssa pidetään luokakohtaiset tiedonsiirtopalaverit. Oppilaskohtaiset tiedonsiirtopalaverit järjestetään erityisen tuen oppilaista ja muista oppilaista tarvittaessa. Oppilas ja huoltajat kutsutaan osallistumaan oppilaskohtaisiin palaveriin, joihin osallistuu myös Hämeenkylässä koulun erityisopettaja.

Päättötodistuksen saatuaan oppilas usein jatkaa opintojaan toisella asteella. Hämeenkylässä koulussa opinto-ohjaaja vastaa tarvittavien tietojen siirrosta toiselle asteelle. Tietojen siirto perustuu oppilaalta ja huoltajalta pyydetyyn tiedonsiirtolupaan.

Hämeenkylässä koulussa kodin ja koulun välisessä yhteistyössä keskeisenä periaatteina ovat avoimuus ja ajankohtainen viestintä. Kodin ja koulun yhteisenä tavoitteena on oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin mahdollisimman hyvä järjestäminen. Koti ja koulu tekevät yhteistä kasvatustyötä. Ensisijainen yhteyshenkilö koulun ja kodin välisessä viestinnässä on luokanvalvoja tai luokanopettaja.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea järjestettäessä myös oppilaasta vastaavalla erityisopettajalla on merkittävä rooli. Tukeen liittyvien asioiden viestintä kodin kanssa on luottamuksellista ja kunnioittaa kaikkia osapuolia. Vuorovaikutukseen ryhdytään tarpeen tullen viivyttelämättä ja asiaan paneudutaan tehokkaasti. Oppilas on itse aktiivinen toimija oppimisen ja koulunkäynnin tukea järjestettäessä. Oppilaan käsitys omasta oppimisestaan ja koulunkäynnistään on oppimisen tuen järjestämisen kannalta erityisen tärkeää, oppilaan ikätaso ja kehitys huomioon ottaen.

Yleinen tuki

Yleisessä tuessa oppilaan tuki muodostuu ohjauksesta, oppilashuollosta ja eriyttämisestä. Tukimuodoista korostuvat kodin ja koulun yhteistyö, oppilaan ohjaus (oppimaan oppimisen taitojen ohjaus), tukiopetus ja avustajapalvelut. Mikäli oppilas tarvitsee yleistä tukea, se järjestetään mahdollisimman suunnitelmallisesti ja oppilaan edistymistä seuraten. Tuki pyritään järjestämään aina oppilaan omassa opetusryhmässä. Oppilaalle laaditaan yleisen tuen aikana oppimissuunnitelma, jos tukitoimia järjestetään hänelle säännöllisesti ja kohdennetusti.

Luokanopettajajärjestelmässä yleisen tuen antamisesta ja oppimissuunnitelman laatimisesta sekä päivittämisestä vastaa luokanopettaja yhteistyössä erityisopettajan kanssa.

Aineenopettajajärjestelmässä yleisen tuen antaminen on aineenopettajan ja erityisopettajan vastuulla. Erityisopettaja vastaa oppimissuunnitelman laatimisesta yhteistyössä luokanvalvojan kanssa.

Oppilaan ja huoltajan kanssa tehtävä yhteistyö on olennainen osa yleisen tuen järjestämistä. Yleisen tuen ollessa säännöllistä järjestetään oppilaan ja huoltajan kanssa tapaaminen yhteisten tavoitteiden määrittämiseksi. Vastuu tapaamisen järjestämisestä noudattaa yleisen tuen oppimissuunnitelman vastuujärjestelyjä.

Tehostettu tuki

Mikäli oppilas tarvitsee tavanomaista laajempaa ja pitkäaikaisempaa tukea, hänen tukitoimiaan tehostetaan. Tehostetussa tuessa tukitoimina korostuvat osa-aikainen erityisopetus, eriyttäminen sekä tarvittaessa opiskelu painoalueittain. Oppilaan oikeuteen osoittaa osaamisensa hänelle parhaiten soveltuvalla tavalla kiinnitetään erityistä huomiota. Tehostetun tuen järjestämisessä päävastuu on erityisopettajalla.

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu kodin ja koulun yhteiseen tavoitteeseen järjestää oppilaan koulunkäynti ja oppiminen parhaalla mahdollisella tavalla. Tehostettuun tukeen siirryttäessä laaditaan pedagoginen arvio, jossa kuvataan oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kokonaistilanne. Tehostetun tuen toteuttamiseksi laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan mm. oppilaan tarvitsema tuki ja sen järjestäminen.

Luokanopettajajärjestelmässä tehostetun tuen oppimissuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaa luokanopettaja yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Aineenopettajajärjestelmässä erityisopettaja vastaa oppimissuunnitelman laatimisesta yhteistyössä luokanvalvojan kanssa.

Tehostettua tukea annetaan oppilaalle tehdyn oppimissuunnitelman mukaisesti, joka tarkistetaan säännöllisin väliajoin vähintään kerran lukuvuodessa. Oppimissuunnitelma tarkistetaan oppilaspalaverissa, johon osallistuvat oppilas, huoltajat, luokanopettaja tai luokanvalvoja, erityisopettaja sekä tarvittaessa muut asiantuntijatahot.

Oppilaan tehostetun tuen päättyessä laaditaan pedagoginen arvio, jossa kuvataan oppilaan koulunkäynnin ja tuen tarpeen kokonaistilanne. Oppilaan oppimissuunnitelma päivitetään yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa yleisen tuen oppimissuunnitelmaksi.

Erityinen tuki

Erityistä tukea annetaan oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Käytännössä erityistä tukea annetaan, kun oppilas siirtyy opiskelemaan erityisluokalle tai hän opiskelee oppiaineita yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Myös pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille annetaan erityistä tukea. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta sekä kaikista käytettävissä olevista perusopetuksen tukimuodoista. Erityisen tuen järjestäminen suunnitellaan pedagogisen selvityksen ja oppilaalle tehostetun tuen aikana laaditun oppimissuunnitelman perusteella.

Pedagoginen selvitys tehdään, kun oppilaalle esitetään erityisen tuen päätöstä tai erityisen tuen päätökseen haetaan muutosta. Erityisen tuen päätöksen jatkumista harkitaan 2. ja 6. luokan aikana. Pedagogisen selvityksen tekemisestä vastaa erityisopettaja. Se sisältää opettajan/opettajien tekemän pedagogisen arvion ja moniammatillisen työryhmän selvityksen oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta sekä esityksen oppilaan erityisestä tuesta.

Erityistä tukea saavalle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma HOJKS, joka on ensisijaisesti pedagoginen asiakirja, suunnitelma erityisopetuksen ja muun opetuksen toteuttamisesta. Sen laatimisesta ja tarkistamisesta vastaa erityisopettaja yhdessä luokanopettajan tai luokanvalvojan kanssa. Laatimiseen ja tarkistamiseen osallistuvat myös oppilas, huoltajat sekä tarvittaessa muut asiantuntijat. HOJKS laaditaan kahden kuukauden kuluessa erityisen tuen päätöksestä. Se tarkistetaan kahdesti lukuvuodessa ja uusitaan aina tuen tarpeen muuttuessa.

Kun oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea hän siirtyy tehostettuun tukeen. Oppilaasta laaditaan pedagoginen selvitys erityisopettajan johdolla. Selvityksessä kuvataan oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kokonaistilanne, sekä hänen tarvitsemansa tuki. Pedagogisen selvityksen pohjalta oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, jonka pohjalta tehostettu tuki järjestetään.

Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

Tukiopetus

Tukiopetusta Hämeenkylässä koulussa antavat pääsääntöisesti oppilaan oma luokanopettaja tai oppilas opettavat aineenopettajat. Myös luokanvalvoja tai erityisopettaja voi antaa tukiopetusta. Huoltaja tai oppilas itse voi pyytää tukiopetuksen järjestämistä. Opettajalla on myös mahdollisuus määrätä oppilas tukiopetukseen.

Tukiopetus järjestetään oppilaan oppituntien ulkopuolisella ajalla. Tukiopetusta annetaan ennaltaehkäisevästi oppilaille, joilla on tilapäisiä tai pysyvämpiä koulunkäynnin vaikeuksia. Tukiopetuksen järjestämisestä ilmoitetaan aina huoltajalle.

Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa kaikissa tuen vaiheissa. Osa-aikaista erityisopetusta järjestetään joustavasti oppilaiden muuttuvien tarpeiden mukaan. Erityisopetus järjestetään muun opetuksen yhteydessä samanaikais-, pienryhmä-, tai yksilöopetuksena. Osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan oppilaan, huoltajien ja opettajien yhteistyönä oppilaspalavereissa.

Avustaja- ja tulkkipalvelut sekä apuvälineet

Hämeenkylässä koulussa erityisopetustiimin vetäjä koordinoi avustajapalveluiden ja tulkkipalveluiden järjestämistä.

LUKU 9 - KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kieli on koulussa tapahtuvan oppimisen tärkein työväline. Hämeenkylässä koulussa jokainen opettaja on kielen opettaja. Opettajien vastuulla on oppiaineen kielen käytön ja käsitteistön avaaminen oppilaille. Monipuolisten työtapojen avulla kielitietoisuutta voidaan edistää osana opetusta. Konkreetian ja havainnollistavan opetuksen avulla, erilaisia medioita hyödyntäen, koulun toimintakulttuuri kehittyy kielitietoiseksi.

Hämeenkylässä koulun monikulttuurisuutta hyödynnetään kielitietoisuuden oppimisessa. Oppilaita ohjataan ymmärtämään eri tilanteisiin ja kulttuureihin sopivaan kielenkäyttöä ja viestintää. Kielitietoinen opetus on koko koulun oppilaiden ja henkilökunnan etu.

Oppilaalla on Hämeenkylässä koulussa oikeus olla aidosti oma itsensä, myös kielen ja kulttuurin näkökulmasta. Oppilaan oma äidinkieli ja kulttuuri ovat luonnollinen työkalu oppimiseen. Koulu tukee ja edistää oppilaan äidinkielen käyttöä osana oppimista. Kieli on ajattelun väline, oppiminen vaatii ajattelua.

Valmistavan opetuksen opettaja ja S2-opettaja ovat oman asiantuntemuksensa kautta erityisen tärkeässä roolissa monikielisessä oppimisessa. Myös kielitaitoisten opettajien ja kouluavustajien resurssia käytetään osana monikielistä oppimista. Oman äidinkielen opettajien tarjoama kielellinen tuki on olennainen osa monikielistä oppimista. Muiden oppiaineiden sisältöjen ja käsitteiden liittäminen osaksi oman äidinkielen opetusta edistää monikielisen oppilaan oppimista. Hämeenkylässä koulun monikielisyys näkyy osana aamunavauksia, juhlia ja erilaisia projekteja.

Valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden integrointi yleisopetuksen ryhmiin aloitetaan mahdollisimman aikaisin. Integroinnilla helpotetaan oppilaan siirtymistä aikanaan yleisopetuksen sekä vahvistetaan hänen käsitystään yleisopetuksen koulunkäynnistä. Integroinnilla on myös suomen kielen oppimista tehostava vaikutus. Mikäli mahdollista oppilas aloittaa yleisopetuksen opintonsa sellaisessa ryhmässä johon hän on jo valmistavan opetuksen aikana integroitunut.

Oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen järjestetään koululla oppilaspalaveri oppilaan ja tämän huoltajien kanssa. Tapaamisessa oppilaan oppimissuunnitelma päivitetään, sekä sovitaan riittävästä erityisopetuksen ja kielellisen osaamisen tuesta. Tuen suunnittelussa erityisopettaja, valmistavan opetuksen opettaja sekä S2-opettaja ovat avainasemassa yhdessä luokanopettajan tai -valvojan kanssa. Oppilaan oppimissuunnitelma tarkistetaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa.

LIITE 1 - KÄYTTÄYTYMISEN KRITEERIT

- 10 noudattaa aina hyviä käytöstapoja ja sääntöjä
kannustaa muitakin myönteiseen ja vastuulliseen suhtautumiseen
toimii edistääkseen hyvää luokkahenkeä
on rehellinen ja luotettava
toimii vastuullisesti ja rikkeettömästi
- 9 noudattaa hyviä käytöstapoja ja sääntöjä
asennoituu myönteisesti ja kannustavasti
tukee hyvää luokkahenkeä omien edellytystensä pohjalta
on rehellinen ja luotettava
toimii vastuullisesti ja hoitaa asiansa ajallaan
- 8 noudattaa yleensä hyviä käytöstapoja ja sääntöjä
asennoituu myönteisesti koulunkäyntiin
ottaa huomioon toiset ihmiset
on rehellinen
toimii vastuullisesti ja hoitaa asiansa ajallaan
- 7 käytöstapojen ja sääntöjen noudattamisessa puutteita
asennoituu ajoittain negatiivisesti tai välinpitämättömästi koulunkäyntiin
vaikeuksia toisten huomioon ottamisessa
saa rangaistuksia
tarvitsee ohjaamista vastuullisuuteen
- 6 käytöstapojen ja sääntöjen noudattamisessa selkeitä puutteita
asennoituu negatiivisesti tai välinpitämättömästi koulunkäyntiin
ei kykene ottamaan huomioon toisia, esimerkiksi kielenkäytössä usein huomauttamista
saa usein rangaistuksia eikä muuta toimintatapojaan
tarvitsee jatkuvasti ohjaamista vastuulliseen toimintaan
- 5 käytöstavat ja sääntöjen noudattaminen erittäin puutteellista kaikista toimenpiteistä huolimatta
asenne koulunkäyntiin kielteinen
ei ota toisia huomioon, kielenkäyttö epäasiallista ja toiminta häiritsevää
jatkuvia laiminlyöntejä ja rangaistuksia
ei toimi vastuullisesti ohjauksesta huolimatta